

Η ΠΑΝΔΩΡΑ.

ΟΛΛΑΝΔΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Μετάφρασις.)

(Τέλος. Ἴδε Φυλλ. 31.)

Τὰ μακρὰ τῆς δακίμου καλύμματα ἐσείσθησαν, ὡς ἂν τὰ ὑπ' οὐτῶν κρυπτόμενα μέλη ἐπαθον μικρὸν τινα σκατμόν· σιωπήσασα δ' ἐπ' ὀλίγον ἀπέκνησεν·

— Ἐξώρας ἦλθετ' ἐξώρας· εἶμαι ἤδη νόμφη τοῦ Κυρίου!

Ὁ Γουλιέλμος, ἀφήσας κραυγὴν θλίψεως, ἐκύτταξε μὲ πρόμον τὴν ἀκίνητουσαν καὶ ὀρθὴν ἐνώπιον τοῦ ἰσταμένην κόρη.

— Χριστίνα, ἀνέκραξεν, ἰεὺ ἐσὺ δὲν ἀγαπᾷς πλέον τὸν Ἑρβεرتون;

— Εἶμαι νόμφη τοῦ Κυρίου! ἐπανέλαβεν ἡ δόκιμη ΠΑΝΔΩΡΑ.

μος, σταυρώσασα τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ ὑψώσασα τὰ ὄμματα πρὸς τὸν οὐρανόν.

— Ὁ Θεέ μου, Θεέ μου! ἀνέκραξεν ὁ Γουλιέλμος θρηνῶν, ὁ ἀδελφός μου ἐπκότωσε τὴν κόρη αὐτήν! ἡ ψυχὴ τῆς ἐθλίβη μέχρι θανάτου! Ταλαίπωρον καὶ φίλτατον βῆμα τῆς αὐστηρότητός μας, εἰπέ με, Χριστίνα μου, εἰπέ με! τί λοιπὸν συνέβη ἐν σοὶ ἀφότου εἶται ἐνταῦθα;

— Εἶδα τοὺς ἄλλους νὰ προσεύχωνται, προσπηθήθην καὶ ἐγὼ· βυθία ἐπεκράτει σιωπὴ, ἐσιώπησα καὶ ἐγὼ· αἰδεῖς ἐκλαίειν, ἐσπόγγισα καὶ ἐγὼ τὰ δάκρυά μου· ψυχρὸν τι κατ' ἀρχάς, καὶ ἔπειτα ἤδῃ, περιεκάλυψε τὴν ψυχὴν μου, ἡ φωνὴ τοῦ θεοῦ ἀντήχησεν τὴν ἤκουσον, καὶ ἠγάπησα τὸν Κύριον καὶ παρεδόθην εἰς αὐτόν.

Ἐπειτα δὲ, ὡς ἂν ἀπαυδήτατα ἀπὸ τοσοῦτων λόγων, ἡ Μερθα ἐσιώγησε καὶ ἐβυθίσθη καλὴν εἰς τὴν συλλογὴν ἐκείνην, ἡ ἑποία κατίσταινεν αὐτὴν ἀναί-

σθητον πρὸς πάντα τὰ περί αὐτὴν συμβαίνοντα. Καὶ ἐν τῷ ἄμα ἠχῆσαντος τοῦ κώδιωνος, ἡ δόκιμος ἐστέρησε καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀνέλαμψαν.

— Ὁ θεὸς με καλεῖ, εἶπεν, ὑπάγω νὰ προσευχηθῶ.

— Ἰ Μ' ἀφίενεις λοιπὸν, Χριστίνα μου, τέκνον μου;

— Δὲν ἀκούετε τὸν κώδιωνα; εἶ-αι ὦρα προσευχῆς.

— Ἀλλὰ κόρη μου, ἀλλὰ τέκνον μου, ἐγὼ ἤλθα νὰ σ' ἐπάρω.

— Δὲν ἐξέρχομαι πλέον ἀπὸ ἐδῶ. Χαίριτε θεῖέ μου, ἀπήντησεν ἡ Μάρθα, ἀπερχομένη βραδέως. Καθ' ἣν δὲ στιγμήν ἐμελλε ν' ἀνοίξη τὴν θύραν διὰ νὰ ἀπέλθῃ τοῦ ἐντευκτηρίου, ἐστράφη πάλιν πρὸς τὸν Γουλιέλμον, ἐστήσεν ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα θλιβερόν ἄμα καὶ γλυκὺ, ἐκίνησε τὰ χεῖλη τῆς ὡς ἂν πέμπουσα αὐτῷ ἀσπασμόν, καὶ ἔπειτα ἐγένεν ἄφαντος.

Ὁ Γουλιέλμος δὲν ἐδοκίμασε νὰ τὴν κρατήσῃ, ἀλλ' ἐμεινεν εἰς τὸν τόπον του, ἔχων τὴν κεφαλήν ἐστηριγμένην ἐπὶ τοῦ δρυφάκτου καὶ μεγάλοι δακρύων θρόμβοι ἐβρέυταν ἐπὶ τῶν παρειῶν του· ὁ ἦχος ἐκείνος τὸν ὁποῖον ἤκουεν ἔτι τὸν ἐφαίνετο ὡς ἐπικήδειος κωδωνοκρουτικῆς παιδός του. Ἦρότην ὦραν διετέλεσεν οὕτω βεβουθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του; ὁ Γουλιέλμος δὲν τὸ ἐνόησεν. Ἐπὶ τέλους ἤκουτε φωνὴν τινα λαλοῦσαν πρὸς αὐτόν· ἦτο δὲ ἡ ἡγουμένη, ἥτις, περιβιβλημένη τὰ μέλανα αὐτῆς καλύμματα, ἤλθε καὶ ἐκάθησεν ἀπὸ τὸ κατέναντι μέρος τοῦ δρυφάκτου.

— Εἶχα προῖδαί τὴν θλίψιν σας, τὸν εἶπεν ἡ ἡγουμένη, ἡ ἀδελφὴ ἡμῶν Μάρθα δὲν θέλει νὰ σας ἀκολουθήσῃ.

Ὁ Γουλιέλμος ὕψωσε πρὸς τὴν μοναχὴν τὸ ἀηλιπισμένον βλέμμα του.

— Ἀλλοίμονον! ἀλλοίμονον! εἶπε, τὸ τέκνον αὐτὸ τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ἠγάπησα, μὲ εἶδε χωρὶς νὰ χαρῆ, καὶ μ' ἐγκαταλείπει ἄνευ πόθου.

— Ἀκουσε, υἱέ μου, ἀνέλαβεν ἡ ἡγουμένη, ἀκουσε. Πρὸ πενταετίας καὶ ἐπέκεινα, μᾶς ἔφεραν ἐνταῦθα κόρην νέαν, ἀηλιπισμένην, μεστήν ταραχῆς καὶ θορύβου, νομίσαντες δὲ ὅτι κατήλθεν εἰς τὸν τάφον, διότι εἰσῆλθεν εἰς τὸ μοναστήριον. Ἐν διαστήματι ἔτους ὀλοκλήρου, οὐδεὶς εἶδε τὸ πρόσωπόν της ἀκλαυστον· ὁ θεὸς μόνος ἤξεύρει τὸν ἀριθμὸν τῶν δακρύων τὰ ὁποῖα οἱ ὀφθαλμοὶ πρέπει νὰ χύσωσι πρὶν ἢ ἡ συντετριμμένη ψυχὴ ἀναλάβῃ τὴν γαλήνην καὶ τὴν ὑπομονὴν της, οἱ ἄνθρωποι δὲν εἰμποροῦν νὰ τ' ἀριθμήσωσιν. Ἡ νέα αὕτη κόρη ὑπέφερε πολλά, μάλιστα ἐζητήσαμεν χάριν ὑπὲρ αὐτῆς, μάλιστα ἐκαλέσαμεν τοὺς οἰκείους της εἰς βοήθειάν της· καὶ ἠδύνατο νὰ εἶπῃ τὸ τοῦ ψαλμοῦ ἐκπαίσσα ἐν τῷ στεναγμῷ μου· ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμὸς μου! τί ἠδυνάμεθα νὰ κάμωμεν εἰμὴ νὰ προσευχώμεθα ὑπὲρ αὐτῆς, ἀφοῦ κανεὶς εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν δὲν ἠθελε νὰ ἀναλάβῃ τὸ δυστυχὲς αὐτὸ τέκνον;

— Ἀλλοίμονον! ἀνέκραξεν ὁ Γουλιέλμος, τὰ γράμματά σας δὲν μᾶς ἔφθασαν· ὁ ἀδελφός μου ἦτον ἀπὸν, ἐγὼ δὲ, μηδεμίαν ἔχων τότε ἐλπίδα νὰ μεταπέισω τὸν Καραλον, εἶχον ἐγκαταλείψει τὴν οἰκίαν του ἔρημον καὶ σκυθρωπὸν.

— Οἱ ἄνθρωποι ἐγκατέλιπον τὸ τέκνον αὐτὸ, ἀνέλαβεν ἡ ἡγουμένη, ἀλλ' ὁ θεὸς ἐπέβλεψεν ἐπὶ τῆς δούλης του καὶ παρεμύθησε τὴν ψυχὴν της. Ἐὰν δὲν ἀποδώσῃ τὴν δύναμιν εἰς τὸ σῶμα αὐτῆς τὸ ὑπὸ τῶν παθημάτων ἐξητλημένον . . . γεννηθήτω τὸ θεληματά του! Ἴσως τὸ φρονικώτερον, ἴσως τὸ γενναϊότερον εἶναι τώρα νὰ μὴν ἀποσπαστε τὴν νεαν ταύτην κόρην ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, τὴν μετὰ τοσαῦτα δάκρυα ἐπελθοῦσαν αὐτῇ! Ἴσως τὸ συνετώτερον εἶναι νὰ μὴν τὴν ὑποβάλλετε εἰς νέους σπασμούς. . . .

— Ὅχι, ὄχι! ἀνέκραξεν ὁ Γουλιέλμος, δὲν εἰμπορῶ νὰ παραδώσω εἰς τὸν Θεὸν ἀγογγυστως τὸ τελευταῖον τοῦτο λείψανον τῆς οἰκογενείας μου, τὸ στήριγμα τοῦ γήρατός μου. Θέλω δοκιμάσει τα πάντα, διὰ νὰ ἐπαναφέρω τὴν καρδίαν της εἰς τὰ πρῶτα αὐτῆς αἰσθήματα. Ἀπόδοτέ με τὴν Χριστίαν δι' ὀλίγας μόνον ἡμέρας. . . . Ἀφετέ με νὰ τὴν δεῖξω πάλιν τοὺς τόπους ὅπου ἠγάπησεν Αἱ παρακλήσεις μου δὲν θέλουν τὴν καταπέισαι, ἀλλ' εἰς διαταγὴν σας θέλει ὑπακούσει· εἰπέτε τὴν νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ὑπὸ τὴν στέγην τὴν πατρικὴν καὶ ἂν μετὰ τὴν τελευταίαν ταύτην δοκιμασίαν, ἐπιμένη εἰς τὸ νὰ ἐπιστρέψῃ ἐνταῦθα, τότε σὰς τὴν ἀποδίδω.

— Εἰμπορεῖτε νὰ παραλάβετε μεθ' ὑμῶν τὴν ἀδελφὴν Μάρθαν, τέκνον μου, ἀπήντησεν ἡ ἡγουμένη· ὑπάγω νὰ τὴν εἶπω νὰ σας ἀκολουθήσῃ. Ἐὰν ὁ θεὸς ἐλάλησεν τῶντι εἰς τὴν καρδίαν της, οὐδεμία φωνὴ τοῦ κόσμου τούτου δύναται πλέον νὰ φθάσῃ μεχρὶς αὐτῆς. Ἐὰν ὄχι, ἂς μὴν ἐπανέλθῃ πλέον εἰς τὴν μονὴν, καὶ ἔστω εὐλογημένη, ὅπου δῆποτε καὶ ἂν ὑπάγῃ! Χαίρετε! εἰρήνη ὑμῖν, τέκνον μου.

Καὶ ἡ ἡγουμένη ἀπῆλθεν.

Ἀμυδρὰ τις ἐλπίς ἀνέλαμψεν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Γουλιέλμου Ἀμβέργη, νομίσαντος, ὅτι ἡ Χριστίνα, ἄμα ἐξελθοῦσα τοῦ καταωφλίου τῆς μονῆς, θέλει ἀναλάβει τὴν κάλαι κατὲ φύσιν, νεότητα καὶ ἀγάπην· ἐστοχάσθη ὅτι θέλει ἀπαγάγει διὰ παντός τὸ τέκνον ἐκεῖνο μακρὰν τῶν ζοφερῶν αὐτῶν τοίχων, καὶ περιέμενεν αὐτὸ ὑπὸ θλιβερᾶς ἀνυπομονησίας ταρασσόμενος. Μετ' ὀλίγον ἐλαφρὸν βῆμα ἠκούσθη εἰς τὴν παρὰ τὸ ἐντευκτήριον πάροδον, καὶ ὁ Γουλιέλμος, ὀρμήσας πρὸς τὴν θύραν, εὔρεν αὐτόθι τὴν Χριστίαν, τὴν ὁποῖαν δρυφάκτον πλέον δὲν ἐχώριζεν ἀπὸ τὸν θεῖόν της.

— Φιλτάτη Χριστίνα μου, ἀνέκραξεν ὁ Γουλιέλμος, εἰμπορῶ λοιπὸν τώρα νὰ σὲ ἀγκαλιάζω καὶ νὰ σὲ σφίξω εἰς τὴν καρδίαν μου! ἔλα νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν τόπον μας, καὶ νὰ ἴδωμεν πάλιν τὴν οἰκίαν, εἰς τὴν ὁποῖαν συνεζήταμεν ὅλοι!

Ἡ Μάρθα ἦτον ὠχροτέρα ἔτι ἢ κατὰ τὴν πρῶτην μετὰ τοῦ Γουλιέλμου συνέντευξιν· οὐδὲν αἰσθημα ὑπεφαίνετο ἐπὶ τοῦ ἀταράχου ἐκείνου προσώπου, ἐκτὸς μόνως ἴσως ἀθνεοῦς τινος θλίψεως. Ἡ δόκιμος παρέδωκε τὴν χεῖρα εἰς τὸν θεῖόν της, ὅστις τὴν ὠδήγησεν πρὸς τὴν θύραν τῆς μονῆς· ἀλλ' ὅταν αἱ θύραι αὗται ἠνεώχθησαν, αὐτὴ δὲ διήλθε τὸ κατώφλιον αὐτῶν, καὶ τὸ φῶς καὶ ὁ ἀνεμὸς προσέβαλον

τὸ πρόσωπόν της, ἡ νέα ἐκλονίσθη καὶ ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ ἔξω τοίχου.

Τὴν στιγμήν ἐκείνην ὁ ἥλιος, διασχίσας τὰ σύννεφα, ἐπέχυσε τὰς χρυσὰς αὐτοῦ ἀκτῖνας εἰς τὴν κενδιάδα καὶ εἰς τὸ μικρὸν ὄρος· ὁ ἀὴρ ἦτο διασαφής, ὁ δὲ ὀρίζων, ὁ συνήθως ὢν ἀχαρὶς καὶ μονότονος, προσέλαβεν ἀπὸ τοῦ φωτός καλλονὴν τινα.

— Κύτταξε, κόρη μου, κύτταξε! εἶπεν ὁ Γουλιέλμος εἰς τὴν Χριστίαν, ἥτις ἔσπεκε διαλογιζομένη ἀκίνητος καὶ ἀφωνος, κύτταξε πόσον ἡ γῆ εἶναι ὠραία! πόσον γλυκὺς εἶναι ὁ ἀὴρ τὸν ὁποῖον ἀναπνέομεν! πόσον εὐχαρίστον εἶναι νὰ εἰμπορῇ τις ἐλευθέρως νὰ προβαίῃ πρὸς τὸν ἀχανῆ αὐτὸν ὀρίζοντα.

— Ὡ Θεέ μου, ἀπήντησεν ἡ δόκιμος, πόσον ὠραῖος εἶναι ὁ οὐρανός! ἰδέτε πῶς ὁ ἥλιος λάμπει ὑπερῶν τῶν κεφαλῶν μας! ἐν τῷ οὐρανῷ μάλιστα πρέπει νὰ θαυμάζωμεν τὰς ἀκτῖνάς του, διότι ἐγγίσασται τὴν γῆν, ἀποβαίνουσι θαμβοὶ καὶ ἀσθενεῖς.

Ὁ Γουλιέλμος παρέσυρε τὴν Χριστίαν πρὸς τὴν περιμένουσαν αὐτὴν ἄμαξαν, ἐκάθητε πλησίον της καὶ οἱ ἴπποι ἐκίνησαν. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς δόκιμου ἔμειναν πολλὴν ὥραν ἐστηλωμένοι ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς μονῆς της· ἐπειτα δὲ ὅταν, διὰ τὰς περιστροφάς της ὁδοῦ, δὲν εἰμπόρεσε πλέον νὰ τοῦ βλέπῃ, ἐκλείσσε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡς ἂν ἤθελε νὰ κοιμηθῇ. Ἐπὶ τῆς ὁδοπορίας ταύτης, ὁ Γουλιέλμος ἐζήτησεν εἰς μάτην νὰ τὴν κατορθώσῃ νὰ λαλήσῃ ἡ νέα ἐσυλλογιζέτο, ἀλλὰ δὲν ἤξευρε πλέον νὰ ἐκφράσῃ τὴν συλλογισμὸς της· μέγας δὲ κατέβαλλεν αὐτὴν κάματος ὅταν τὴν ἠναγκαζόν νὰ ἀπαντήσῃ ἡ ζωὴ αὐτῆς ἀπασα συνεφορήθη ἐν τῷ βυθῷ τῆς ψυχῆς της, καὶ περιβληθεῖσα ἐντοῦθα τὸ ἱμάτιον τοῦ μυστηρίου καὶ τῆς σιγῆς, οὐδὲν εἶχε νὰ κοινωνήσῃ πλέον εἰς τὸν ἔξω κόσμον. Ἐκ διαλειμμάτων μόνον ἐψιθύριζεν· — Ὅποσον ἡ ἡμέρα εἶναι μακρά! τίποτε δὲν διακόπτει τὰς ὥρας της· οὐδένα ἤκουσα κώδωνα σήμερον.

Διήλθε δὲ τὸν δρόμον τοῦτον πλησίον τοῦ Γουλιέλμου, ὡχρὰ καὶ ἀκίνητος, σιωπηρὰ καὶ μηχανικῶς εἰς αὐτὸν ὑποτασσομένη· ἀλλὰ, ὡς ἂν καλυμμα ἤθελε κατέλθει ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς, δὲν εἶδεν οὔτε τὴν θλίψιν τοῦ γέροντος, οὔτε τὴν χῶραν τὴν ὁποίαν διεβαίνει. Τελευταῖον ἐφθασαν εἰς τὴν μικρὰν ἐρυθρόπλινθον οἰκίαν, ἣ ἄμαξα εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν, τὴν ὁποίαν ἤρχισαν νὰ καλύπτῃ ἤδη χόρτος, ἡ δὲ Γρθῶν ἦλθεν εἰς προὔπαντησίν των.

— Καλῶς ὀρίσαστε, κυρία μου, ἐψιθύρισεν ἡ γραῖα.

Ἡ Μάρθα, στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ θεοῦ της, εἰσῆλθεν, εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου ἄλλοτε συνήρχετο ἡ οἰκογένεια τῶν Ἀμβέργων. Ἡ αἴθουσα αὕτη ἦτο ἔρημος καὶ ψυχρὰ, οὐδὲ βιβλίον, οὐδὲ ἐργάχειρον κανέν ἐνέσταιεν ὅτι κατοικεῖται· ἀποβαλοῦσα δὲ τοὺς ἀρχαίους αὐτῆς οἰκήτορας, περιέμενε τοὺς μέους· πᾶς γῶρος φαίνεται ἔχων ζωὴν τινα, τὴν ὁποίαν προσλαμβάνει ἢ καταλείπει, καθόσον ἐργασαίτο πρὸς αὐτὸν ἢ ἀπέργασαι ἀπὸ αὐτοῦ. Ἡ Χριστίνα διήλθε βραδέως τὴν γνωστὴν ταύτην αἴθουσαν καὶ ἦλθε καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς ἔδρας ἥτις ἔμεινε πλη-

σίον τοῦ παραθύρου, τοῦ βλέποντος πρὸς τὸ λιβαδίον. Ἐκεῖ ἡ μήτηρ αὐτῆς ἔζησεν εἴκοσιν ἔτη, ἐκεῖ ἡ παιδικὴ αὐτῆς ἡλικία διήλθε πλησίον τῆς Ἀνουγκιάτας.

Ὁ Γουλιέλμος, ἀνοίξας τὸ παράθυρον, τὴν ἐδειξε τὸ λιβαδίον, καὶ πειρεκεῖ τὸν ποταμὸν καὶ τὰς ἰτέας.

Ἡ Χριστίνα ἐκύτταξεν ἐν σιωπῇ, στηρίζουσα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς χειρός, καὶ στηλώσασα τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν ὀρίζοντα. Ὁ Γουλιέλμος ἔμεινε πολλὴν ὥραν πλησίον της, ἐπειτα ἐπέθηκε τὴν χεῖρα εἰς τὸν ὄμων τῆς Χριστίνας καὶ τὴν ἐκάλεσεν ἰαρωῶς· αὐτὴ δ' ἠγέρθη· τὴν εἶπε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ τὸν ἡκολούθησε. Τότε ἀνείθησαν τὴν ξυλίνην κλίμακα, διήλθον τὴν μικρὰν πύροdon, καὶ ὁ Γουλιέλμος ἀνοίξας μίαν θύραν,

— Τὸ δωμάτιον τῆς μητρός σου, εἶπε πρὸς τὴν Χριστίαν.

Ἡ δόκιμος ἐπροχώρησεν ὀλίγον, ἐπειτα δὲ ἐστάθη ἐν τῷ μέτῳ τοῦ δωματίου, δάκρυα ἔρρευσαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν της, καὶ, σταυρώσασα τὰς χεῖρας, προσηυχῆθη.

— Κόρη μου, τὴν εἶπεν ὁ Γουλιέλμος, ἡ ἱερά ἐκείνη ψυχὴ θερμῶς ἐπόθησε τὴν ἰσχυρίαν σου.

— Καὶ τὴν ἐπίτευχεν, ἀπήντησεν ἡ δόκιμος.

Ὁ γέρον ἤρθανθη ἑαυτὸν ὑπὸ θανατηφόρου προσβληθέντα θλίψεως· ἐνόμιζεν ὅτι σφίγγει εἰς τὴν καρδίαν του νεκρὰν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ἀγάπη του δὲν μετεδίδεν οὔτε πνοὴν, οὔτε θερμότητα.

Ἡ Μάρθα ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην τῆς μητρός της, ἐγονυπέτησε καὶ ἐπέθηκε τὰ χεῖλη της ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ἐστήριξε θνήσκουσαν τὴν Ἀνουγκιάταν.

— Μητέρα μου, μητέρα μου, μετ' ὀλίγον θὰ σὲ ἴδω, ἐψιθύρισεν.

Ὁ Γουλιέλμος ἀνετριχίασε, καὶ ἀπαγαγὼν τὴν Χριστίαν ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὸ παλαιὸν αὐτῆς μικρὸν δωμάτιον· ἐκεῖ ἔσπεκεν ἀκόμη ἡ ὑπὸ λευκῶν παραπετασμάτων περιβληθμένη κλίνη· ἡ κιθάρα ἐρέματο εἰς τὸν τοίχον, τὰ ἀγαπητὰ τῆς Χριστίνας βιβλία ἐπλήρουν τὰς θέσεις τῆς μικρᾶς ξυλίνης βιβλιοθήκης της· τὸ παράθυρον ἦτον ἀνοικτὸν καὶ ἀπὸ αὐτοῦ ἐφαίνοντο αἱ ἰτέαι καὶ ὁ ποταμός. Ἀλλ' ἡ Μάρθα τίποτε ἀπὸ αὐτὰ δὲν ἐκύτταξεν. Ὁ ξυλίνος σταυρός ἦτον ἐτι ἐπὶ τοῦ τοίχου· πρὸς τοῦτον ἐθράμεν ἡ Χριστίνα καὶ γονυκλιήσασα, μᾶλλον δὲ καταπετοῦσα, ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἐκλείσσε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀνίπνευσεν, ὡς ἂν εὑροῦσα ἄνεσιν μετὰ κόπον μακρὸν. Δὲν ἐκύτταξε δὲ τίποτε, οὐδὲ τὸ κατάλυμα ἐκεῖνο τῆς παιδικῆς της ἡλικίας, οὐδὲ τὸν κήπον τὸν ὁποῖον τσακίς διήλθεν, οὐδὲ τὸν μάρτυρα τῶν ἐρώτων αὐτῆς ποταμὸν· ἀλλὰ παρέμεινε στηρίζουσα τὴν κεφαλὴν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἐφοριστὸς ἀνευρίσκων τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ὡς καὶ αὐτῆς ἐπιστρέφων εἰς τὸ λιμένα.

Ὁ δὲ Γουλιέλμος, ὀρθὸς ἐνώπιόν της ἰστάμενος καὶ δακρύων, τὴν ἐκύτταξεν ἐν σιωπῇ· παρεκεῖ ἡ Γρθῶν ἐσπόγγιζε μὲ τὸ περιζώμα της τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ-

της. Πολλοί παρήλθον ούτως ὦραι τὸ ὠρολόγιον τῆς πατριαῆς οἰκίας ἐσήμανε τὰ πτηνὰ τοῦ κήπου ἐκελάδησαν τὰ δένδρα ἐγόγγυταν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κατακλιθέντα ἄνωθεν τοῦ περιστερεῶνος, αἱ τρυγῶνες ἐτρυξαν ἐν τῇ ὀπισθία αὐλῇ, ὁ ἀλέκτωρ ἐρώητην ἀλλ' ἅπαντες οἱ ἀγαπητοὶ αὐτοὶ ἦχοι, οἱ συνδεξιμένοι μετὰ τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἐγενήθημεν, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀποσπᾶσιν τὴν Μάρθαν ἀπὸ τῆς συλλογῆς τῆς.

Ὁ Γουλιέλμος ἀπεμακρύνθη μὲ καρδίαν πληγωμένην, καὶ κατέβη μόνος εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἐμενε δὲ αὐτῷ πολλὴν ὥραν κεκυϊῶς, εἰς κατηρεῖς βουθιζόμενος σκέψεις, συλλογιζόμενος τὰ ἀγαπητὰ αὐτοῦ ὄντα, τὰ διὰ πικρὸς μακρυνθέντα, ἐπειτα δὲ καὶ τὰ ἄλλα, τὰ περιχέμενα μὲν, ἀπόντα δ' ἔτι μᾶλλον. Αἴφνης ἠκουσθησαν βήματα ἐπισυσμένα καὶ νέος ἄνθρωπος εἰσελθὼν, ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Γουλιέλμου.

— Ὁ Ἐρβερτε! τὸν εἶπεν ὁ γέρον, σὲ περιέμενα.

— Χριστίνα! Χριστίνα! ἐκραξεν ὁ Ἐρβερτος! ποῦ εἶναι ἡ Χριστίνα; Κύριέ μου, μήπως ὀνειριύομαι; Ὁ κύριος Ἀμβέργης μὲ δίδει τῷ τῆς Χριστίνας; . . . Βλέπω πάλιν τὴν πατριδα μου καὶ ἡ Χριστίνα μὲ ἀποδίδεται . . .

— Ὁ Κάρολος Ἀμβέργης σὲ τὴν ἀποδίδει ἀλλ' ὁ Θεὸς σὲ τὴν ἀποποιεῖται, ἀπήντησε κατηφῶς ὁ Γουλιέλμος.

Τότε ὁ Γουλιέλμος διηγήθη εἰς τὸν Ἐρβερτον τὴν συνέβη ἐν τῇ ματρὶ καὶ τί ἐν τῇ ἐρυθραπλίνθω οἰκίᾳ τὸν εἶπε λεπτομερῶς ὅλα τὰ διατρέξετα, καὶ ἐπανέλαβε μυριάκις αὐτὰ χωρὶς νὰ δυνήθῃ νὰ δώσῃ εἰς τὸν Ἐρβερτον νὰ ἐννοήσῃ τὴν θλιβερὰν ἀλήθειαν.

— Δὲν εἶναι δυνατόν! ἐπανελάμβανεν ὁ νέος μὲ τόνον, ἂν ἡ Χριστίνα ζῆ, ἂν ἡ Χριστίνα ἦναι ἐδῶ, μία λέξις τοῦ φίλου τῆς ἀρκεῖ διὰ νὰ ἀποκριθῇ.

— Εἶθε! ἀνέκραξεν ὁ Γουλιέλμος, εἶθε! ἄλλην ἐλπίδα ἀπὸ σέ δὲν ἔχω ἔλα νὰ τὴν εὐρωμεν.

Ὁ Ἐρβερτος ἀνέβη κατασπυρμένως τὴν κλίμακα διότι ἡ μετὴ ἀγάπης καρδία του δὲν εἶχε τόπον διὰ φόβον, οὐδὲ ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ τὴν Χριστίαν ἐλευθεραν, εἴμῃ ὡς ἐταίμην νὰ γίνῃ σύζυγός του. Ὁθεν δρμήτας πρὸς τὸ δωματιὸν αὐτῆς, ἤνοιξε βιαίως τὴν θύραν ἀλλὰ, ὡς εἰ ἐμβρόντητος, ἐμεινεν ἀκίνητος ἐπὶ τῆς φλιαῆς τῆς θύρας ἐκείνης. Ἡ ἡμέρα προσηγγίζεν εἰς τὸ τέρας αὐτῆς καὶ αἱ τελευταῖαί τῆς ἀκτίνες ἐφώτιζον τὴν Μάρθαν, ὡς σκιάν λευκὴν ἀνασφαινομένην ἐν μέσῳ τοῦ σκότους τοῦ ἐπιλοίπου δωματίου. Ἦτο δὲ εἰσῆτι γονυκατῆς, εἶχε τὴν κεφαλὴν ἐστηρικμένην εἰς τοὺς πόδας τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ λεπτόν αὐτῆς σῶμα ἐγάσσετο εἰς τὰ διπλώματα τῶν μοναστικῶν ἐνδυμάτων τῆς.

Ἡ νέα δὲν ἤκουσε τὸν κρότον τῆς ἀνοιγομένης θύρας.

Ὁ δ' Ἐρβερτος τὴν ἐκύτταξε πολλὴν ὥραν καὶ χεῖμαρρος δακρύων ἐζώρμησεν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του. Ὁ Γουλιέλμος ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ νέου καὶ τὴν ἐτριγξεν ἐν σιωπῇ.

— Κύριέ μου, ἐψιθύρισεν ὁ Ἐρβερτος, φοβοῦμαι!

Ὁ! αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ Χριστίνα μου! . . . Σκιά ἀπὸ τῆς γῆς ἐξελθοῦσα ἡ ἄγγελος εἰς οὐρανοῦ καταβάς ἔλαβε τὴν θέσιν τῆς . . .

— Ὁχι, δὲν εἶναι πλέον αὐτὴ ἡ Χριστίνα, ἀπήντησε κατηφῶς ὁ Γουλιέλμος.

Μετὰ δὲ τικῶν πειγμῶν θλιβεροῦς διαλογισμοῦς, ὁ Ἐρβερτος ἀνέκραξε.— Χριστίνα, φιλότατη Χριστίνα! . . .

Ἡ δόκιμος, ἀκούσασα τὴν φωνὴν ταύτην, ἀνατριχίασε καὶ, ἐγεγνηῖτα ὀβή, ἀκίνητος.— Ἐρβερτε! . . .

Καθῶς πάλαι ποτὲ, ἀκούσασα τὸν φίλον τῆς λεγόντα.— Χριστίνα! ἡ Μάρθα ἀπεκρίθη!— Ἐρβερτε

Ἡ καρδία τοῦ νέου ἐκύτταξε δυνατὰ καὶ δρμήτας πρὸς τὴν δόκιμον, καὶ λαβῶν τὰς χεῖρας τῆς

— Ἰσοῦ ἐγὼ, ἰσοῦ ὁ Ἐρβερτος! ἀνέκραξε, γονυκατῆτας ἐνώπιόν τῆς.

Ἡ δόκιμος ἐστήτην ἐπ' αὐτῷ τῶς μεγάλους αὐτῆς καὶ μέλαναι ὀφθαλμοὶ, τὸν ἐκύτταξε πολλὴν ὥραν, καὶ ἐλοφρὸν ἐμύθημα ὀβήθη ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς, ἐπειτα ἀπέδη πάλιν κατωχρὸς καὶ εἶπε πρῶτος πρὸς τὸν Ἐρβερτον.

— Δὲν ἦναι νὰ σὲ ἴδῳ πλέον ἐπὶ γῆς.

— Φιλότατη Χριστίνα, ἐπῆθαμεν πολλὰ καὶ πολλὰ ἐχύσαμεν δάκρυα ἀλλ' ἰσοῦ αὐταγεῖς ἡμέραι ἀατέλλουσι τέλος δι' ἡμᾶς! Φίλη καὶ μνηστῆ μου, δὲν θέλομεν πλέον χωρισθῆ.

Ἡ Μάρθα, ἀποσπᾶσασα μὲ βίαν τὰς χεῖρας τῆς ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Ἐρβερτου, κατέφυγε πρὸς τὸν Χριστόν.

— Εἶμαι μνηστῆ τοῦ Κυρίου, ἐψιθύρισε μὲ φωνὴν τρέμουσαν, καὶ μὲ περιμένει.

Ὁ Ἐρβερτος ἀρῆκε φωνὴν θλίψεως.

— Ὁ Χριστίνα, φιλότατη Χριστίνα! ἐνθυμήσου τοὺς ὄρκους μας, τὰς ὑποσχίσεις μας, τοὺς ἐρωτάς μας, τὰ δάκρυά μας, τὸς ἐπιτάς μας. Μὲ ἄφησας ὀμνύουσα ὅτι θελεῖς μὲ ἀγαπήσει διὰ παντός. Χριστίνα, ἐάν δὲν θέλῃς ν' ἀποφᾶμῃ ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν μου, ἐνθυμήσου τὸ παρελθόν!

Ἡ Μάρθα διεμεινεν ἀτενίζουσα τὸν σταυρὸν καὶ ὑψώνουσα πρὸς αὐτὸν τὰς σπασμωδικῶς ἠνωμένας αὐτῆς χεῖρας.

— Θεέ μου, ἐψιθύρισε, λάλητε πρὸς τὴν καρδίαν του, καθῶς ἐλάλησες πρὸς τὴν ἐδικήν μου ὁ Ἐρβερτος ἔχει εὐγενῆ ψυχὴν, ἀξίαν νὰ σὲ ἀγαπήσῃ καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἰσχυρότερός μου, θέλει δυνήθῃ νὰ ζήτη, καὶ ἀποῦ πολλὰ ἔχουσε δάκρυα . . . Θεέ μου, παρηγόρητέ τον . . .

— Χριστίνα μου, ἀγάπη μου! Ἐπὺ, τὴν ὁποῖαν πρῶτην καὶ μόνην ἐπὶ τοσοῦτον χωρισμοῦ διάστημα ἐλάτρευσα! Χριστίνα, τὸ μόνον ἀγαθόν, ἡ μόνη ἐλπίς τῆς ζωῆς μου! Ὁ μ' ἀφήσας τοιοουτρόπως; ἡ καρδία σου, ἥτις ἦτο ὅλη ἐδική μου, ἐκλείσθη διὰ παντός εἰς ἐμέ;

Ἡ δόκιμος, ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐστραυμένους πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ τὰς χεῖρας πάντοτε ἐσταυρωμένας, ὡς ἂν μὴ γινώσκουσα ἤδη νὰ ὀμιλήσῃ εἴμῃ εἰ μόνον τὸν Θεόν, ἀπήντησε πρῶτος.

— Θεέ μου, πᾶσχει καθῶς ἔσαθο, ἐγὼ! Ἐπίχου τον λοιπὸν ἐπ' αὐτοῦ τὸ βάλσαμον, δι' οὗ ἐθεράπευσε

τὰς πληγὰς μου! Καὶ καταλείπων αὐτῷ τὴν ζωὴν, λαβε τὴν ψυχὴν του, καθὼς ἔλαβες τὴν ἐδικήν μου ψυχὴν· δὸς αὐτῷ τὴν ἀχανῆ ἐκείνην εἰρήνην, τὴν εὐλογουσαν τὰ ἐλεκτά σου τέκνα.

— Ὡ Χριστίνα, φιλετάτη Χριστίνα! ἀνέκραξεν ὁ Ερβέρτος, ἀρκάζων πάλιν τὰς χεῖρας τῆς Μάρθας, κύτταξέ με ὀλίγον, γύρισε τὸ μαιδιά σου πρὸς ἐμέ, ἰδέ τὰ δάκρυά μου! Φίλη τῆς καρδίας μου, μὲ φέρεται ὅτι ὑπνώτεις. . . Εἰσάκουσε! δὲν ἐνθυμείται πλέον τὰς γλυκεῖας συνεντεύξεις μας; τὰς κατακεικλιμένους πρὸς τὸ βρέμα ἰτέας; τὸ ἀκάτιόν μου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπλεύσαμεν νύκτα διόκλητροι, ἀναφευόμενοι τὴν εὐτυχίαν τοῦ νὰ συζητήσωμεν μαζί; Κύτταξε, κύτταξε! . . . Ἡ σελήνη ἀνέτειλε, καθὼς ἀνατέλλει τὴν στιγμὴν αὐτὴν. Ἡ νύξ ἦτο ὡραία ὡσαν ὡραία εἶναι ἡ παρούσα νύξ. Εἴμεθα πλησιον ὁ εἶς τοῦ ἄλλου, καθὼς τώρα εἶμαι πλησιον σου ἀλλὰ τότε υἱὰς ἐχώρισαν, καὶ τώρα εἰσποροῦμεν νὰ μείνωμεν μαζί. . . Χριστίνα, δὲν με ἀγαπᾷς πλέον; τὰ ἐλητημόησας ὅλα;

Ἐπλησίασε δὲ καὶ ὁ Γουλιέλμος, καὶ ἔλαβε τὴν μίαν τῶν χειρῶν της.

— Τέκνον μου περιπόθητον, εἶπε· σὲ καθικετεύομεν νὰ μὴ μᾶς ἐγκαταλίπης ἀπὸ σὲ περιμένομεν τὴν εὐτυχίαν μας· μῖνε μαζί μας Χριστίνα.

Ἡ δόκιμος, ἔγρυπα τῆς μίαν χεῖρα εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ερβέρτου, τῆς ἄλλην εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Γουλιέλμου, εἰς θύριτε βραδείως.

— Τὸ σῶμα τὸ ἀνακουόμενον εἰς τὸν τάρον δὲν ἀνασηκόνει τὸν λίθον αὐτοῦ διὰ νὰ ἐκκυέλθῃ εἰς τὸν κόσμον ἢ ψυχὴ ἢ κτερόσθη τὸν οὐρανόν δὲν κατέρχεται ἀπὸ αὐτοῦ διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γῆν· τὸ πλάσμα τοῦ Κυρίου εἰς ὃ ὁ θεὸς εἶπε· «Ἐστὸ μνηστή τοῦ Ἰησοῦ» δὲν ἐγκαταλείπει τὸν Ἰησοῦν διὰ νὰ ἐνωθῇ με ἄνθρωπον. . . ἢ δὲ μετ' ὁ ἴγον μέλλουσα νὰ ἀποθάνῃ πρέπει ν' ἀποστρέψῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τῶν στοργῶν τοῦ βίου. . .

— Ἐρβερτε, ἀνέκραξεν ὁ Γουλιέλμος, σιώπα! σιωπήσωμεν! φοβοῦμαι. . . Μόλις αἰθνάσωμα τὴν σφυγμὸν τῆς πᾶλλοντα ὑπὸ τοῦ δακτύλου μου! . . . Μὲ φαίνεται ὡχρότερον ἔτι παρ' ὅτι ἦτο ὅτε μ' ἐπεφάνη κατὰ πρόωτον ὀπισθεν τοῦ δρυφάκτου τῆς μονῆς· οἱ λόγοι μας τὴν θλίβουν. . . Ἀρκεῖ Ἐρβερτε, ἀρκεῖ! Κάλλιον νὰ ἀποδώσωμεν αὐτὴν τῷ Θεῷ ἐπὶ γῆς, ἢ νὰ τὴν ἐκπέμψωμεν αὐτῷ εἰς οὐρανοὺς. . .

— Κόρη μου, προσέθηκεν ὁ Γουλιέλμος ἐπιθέτων εἰς τὸν ὦμόν του τὴν ἀψυχον σχεδὸν κεφαλὴν τῆς Μάρθας, κόρη μου, σύνελθε εἰς ἐαυτὴν, μὴ κλείης εὐτὼ τοὺς ὀφθαλμοὺς σου.

Καὶ ὁ γέρον ἐστριγγε τὴν νῆαν εἰς τὴν καρδίαν του, ὡς μήτηρ ἀγκαλιάζουσα τὸ τέκνον της.

— Σύνελθε εἰς ἐαυτὴν, ἐπαέλαβε· καὶ σὲ ἐπαναφέρω εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου.

Ἡ Μάρθα ἐστρησεν ἐπὶ τοῦ θείου της βλέμμα θλιβερόν καὶ γλυκὺ· ἡ χεὶρ της ἐστριγγεν ἀθθενῶς τὴν χεῖρα τοῦ γέροντος, στραφεῖσα δὲ πρὸς τὸν Ἐρβερτον.

— Ἐστὸ, Ἐρβερτε, εἶπε με φωνὴν μόλις ἀκουσμέ-

νην, ἐστὶ ὁ μέλλων νὰ ζήτῃ, μὴν τὸν ἐγκαταλείπης.

— Χριστίνα, ἀνέκραξεν ὁ Ερβέρτος, γονυπετῶν ἐνώπιον τῆς μηττῆς του· Χριστίνα! θὰ χωρισθῶμεν λοιπὸν διὰ παντός;

Ἡ δόκιμος ὑψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανόν.

— Ὅχι διὰ παντός! ἀπήντησε.

— Σιώπα, Ἐρβερτε, σιώπα πλέον! ἀνέκραξεν ὁ Γουλιέλμος. Ἀρήτωμεν τὴν νῆαν αὐτὴν ἐν εἰρήνῃ· γεννηθήτω το θελημα τοῦ Θεοῦ! . . . Κλίνομεν τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ἡ φιλετάτη Χριστίνα, οἱ ὀλίγοι σου ἐνιαυτοὶ οριχτὰς ὑπέστησαν δοκιμασίας. Ὁ Θεὸς φαίνεται δὲν ἤθελε νὰ ἔλθῃ· εἰς τὴν γῆν αὐτὴν, δὲν ὥρισε τὴν θέσιν σου ἐν αὐτῇ, καὶ σὲ ἀνακλιεῖ εἰς ἐαυτὸν διὰ νὰ μὴ σὲ ἀφήσῃ ἐπ' αὐτῆς. . . Ὅταν ὅλοι σὲ ἐγκαταλείπομεν, ὁ θεὸς μόνος ἦλθεν εἰς βοήθειάν σου· ἡ ἀγάπη του δὲν εἶν' ἐφήμερος. Μείνε λοιπὸν παρὰ τῷ Θεῷ, . . . καὶ εἴθε, ἐν τῇ εὐσπλαχνίᾳ αὐτοῦ, μὴ σὲ θελήτῃ πητιέστερον ἔτι εἰς ἐαυτὸν! . . . Σὲ ἀφίνω, Χριστίνα μου· πορείου ἐν εἰρήνῃ εἰς τὸ ἱερόν καταλύμα σου καὶ προσεύχου ὑπὲρ ἡμῶν, κόρη μου. . .

Μετὰ τινὰς ἡμέρας, οἱ θύραι τῆς μονῆς ἠεώχθησαν διὰ νὰ ὑποδεχθῶσι τὴν ἀδελφὴν Μάρθαν, καὶ τὴν ρορὰν αὐτὴν ἐμελλαν νὰ κλεισθῶσιν ὀπισθεν της διὰ παντός.

Ἡ δόκιμος μόλις ἠδυνήθη ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν της νὰ διέλθῃ τὰς παροῦσας τῆς μονῆς, καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς ποδας τοῦ ἱεροῦ. Ἡ ἡγουμένη ἦλθε καλιν πλησιον της εἰς τὴν κρίσιμον ἐκείνην στιγμὴν.

— Ὡ μητὲρ μου! ἀνέκραξεν ἡ Χριστίνα, ἦτις, ἀνευραῦτα τὰ δάκρυα αὐτῆς ἐκλαυσε, καθὼς ἐκλαει ἐν τῇ παιδικῇ της ἡλικίᾳ, τὸν εἶδα καὶ τὸν ἄφησα! . . .

— Ἰδοὺ ἐγὼ, Κύριε, ἰδοὺ ἐγὼ! Πιστὴ εἰς τὰς καθυμολογίας μου, περιμένω τὸν στέφανον, δεστικ θέλει με καθαγιασθεῖ ὡς νόμῳ σου. Ἡ φωνὴ σου μόνη θέλει τοῦ λοιποῦ ἠχῆται εἰς τὰς ἀκοάς μου· θέλω διατελέσει αἰνοῦτά σε, καὶ προσευχομένη, καὶ ὑπηρετοῦτά σε μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μου. . . Μητὲρ μου, εἰπέτε νὰ ἐτοιμάσωσι τὸν σάγγηρον χιτῶνα, τὸν λευκὸν στέφανον, τὸν ἀργυροῦν σταυρόν, τὸν ὁποῖον ὁ ἱερεὺς θέλει μὲ δώσει ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, εἶμαι ἐτοίμη.

— Κόρη μου, ἀπήντησεν ἡ ἡγουμένη, εἶσαι, βλέπω, ἀθθενῆς καὶ ἐξηνητημένη ἀπὸ ταραχῶν κλαυτημῶν· δὲν εἶναι καλὸν νὰ ἀναβληθῇ ἡ τελετὴ τῆς χειροτονίας σου;

— Ὅχι, μητὲρ μου! ὅχι μὴν τὴν ἀναβιλλετε, διότι θέλω ν' ἀποθάνω νόμῳ τοῦ Κυρίου! . . . Ὁ δὲ καιρὸς ἐπείγει! ἀπήντησεν ἡ ἀδελφὴ Μάρθα.